

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 6. juli 2020
Kontor: Koncernstyringskontoret
Sagsbeh: Louise Krabdrup Filholm
Sagsnr.: 2020-0030-4356
Dok.: 1531213

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1470 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 15. juni 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Christina Bach Harboe

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1470 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ifølge artiklen ”Politikere: Minister må kulegrav domstolenes ventetider”, Børsen den 2. juni 2020 hævdes det, at domstolene er blevet mindre effektive i forhold til at retsforfølge sager. Vil ministeren kommentere på, om det er korrekt, at produktiviteten er faldet, og vil ministeren ligeledes forhold sig til konklusionerne i analysen ”Erhvervslivet adgang til domstolene”, Justitia den 25. maj 2020, herunder hvad ministeren agter at foretage sig?”

Svar:

Jeg vil gerne indlede med at slå fast, at domstolene spiller en afgørende rolle i forhold til at værne om retssikkerheden for landets borgere og virksomheder. Derfor er det bekymrende, hvis der – som Justitias analyse peger på – er forhold, som afholder landets virksomheder fra at anlægge civile sager ved domstolene. Det er også grunden til, at jeg har bedt Retsplejerådet om at undersøge årsagerne til faldet i antallet af civile sager ved domstolene.

Som led i Retsplejerådets undersøgelse har jeg bl.a. bedt rådet om at overveje, om faldet i sagsantallet giver anledning til ændringer af den civile retspleje, eksempelvis med henblik på at gøre domstolene til et mere attraktivt forum for løsning af civile retstvister eller med henblik på at fremme domstolenes rolle som en institution, der understøtter, at civile retstvister kan løses i andre fora end ved domstolene.

Hvis Retsplejerådet finder, at der er anledning til at foreslå ny eller ændret lovgivning, har jeg endvidere bedt rådet om at udarbejde et lovudkast.

Justitsministeriet har sendt Justitias analyse af erhvervslivets adgang til domstolene til medlemmerne af Retsplejerådet til orientering.

Jeg finder det rigtigst at afvente resultatet af Retsplejerådets arbejde, inden jeg tager stilling til, om der bør iværksættes tiltag på området og hvilke tiltag, der i givet fald bør være tale om.

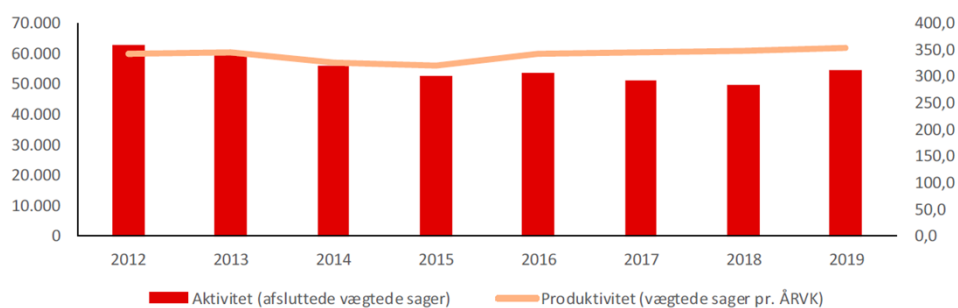
Justitsministeriet har i øvrigt til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen, der har oplyst følgende:

”Justitias rapport om erhvervslivets adgang til domstolene, der blev offentliggjort den 25. maj 2020, indeholder efter Domstolsstyrelsens opfattelse en række interessante forslag, der bør over-

vejes nærmere. Det er dog efter Domstolsstyrelsens opfattelse problematisk, at analysen hviler på en fejlagtig præmis om, at der tilsyneladende har været et bemærkelsesværdigt produktivitetstab ved domstolene, for så vidt angår behandlingen af civile sager. Det er ikke tilfældet.

Domstolsstyrelsen offentliggjorde kort efter rapportens udgivelse vedlagte fakta-notits for at gøre opmærksom på den fejlagtige konklusion om, at der har været et produktivitetstab på det civile område ved domstolene. Som det fremgår af fakta-notitsen, har der tværtimod efter Domstolsstyrelsens opfattelse været en stabil udvikling i produktiviteten fra 2012 til 2019, tendrende til at være stigende, jf. figur 1 nedenfor.

Figur 1. Aktivitets- og produktivitsudvikling ved byretternes behandling af civile sager 2012-2019

Domstolsstyrelsen gjorde samtidig opmærksom på metodiske problemer ved Justitias analyse, som er medvirkende til at give den fejlagtige konklusion vedrørende produktiviteten i rapporten, herunder

- at tallene for de civile sager fra før 2012 ikke kan sammenlignes direkte med tallene efter 2012,
- at det er nødvendigt at tage højde for den samlede sagsudvikling ved retterne ved en analyse af de civile sager grundet sammenhængen mellem ressourceanvendelsen i civile sager og straffesager, samt
- at der ved analyse af produktivitet bør arbejdes med vægtede sager.

For så vidt angår vægtning af sager, herunder de civile sager, er det en almindeligt anvendt (samfunds)videnskabelig metode, der muliggør en sammenligning af ellers usammenlignelige elementer. Der er stor forskel på det gennemsnitlige ressourcetræk forbundet med forskellige typer af civile sager, herunder fx almindelige sager, småsager og forældreansvarssager, idet andelen af sager, der hovedforhandles, varierer mellem de forskellige sagstyper. Det samme gør antallet af aktiviteter mv., der kræver ekstra ressourcer (fx sager med medvirken af tre dommere, ekstra retsdage, stor økonomisk værdi og retsmægling mv.).

Ved at gøre brug af sagsvægtning kan den samlede *produktion/aktivitet* et givent år beregnes, og samtidig kan *produktiviteten* (målt som sager pr. årsværk) for juristerne beregnes ved at inddrage oplysninger om, hvor mange juridiske årsværk der er medgået til produktionen. Også ved udarbejdelse af opgørelser om aktiviteten på fx straffesagsområdet vil der skulle gøres brug af en vægtning af sagerne, idet der er meget stor forskel i ressourcetrækket forbundet med fx en nævnings sag og en simpel bødesag. En nævnings sag koster således gennemsnitligt ca. 145.000 kr. i lønudgifter og øvrige almindelige driftsudgifter ved domstolene, mens en simpel bødesag gennemsnitligt koster 1.000 kr. Hvis man ved produktivitsanalyse på domstolsområdet metodisk sætter ressourcetrækket/omkostningerne i de to sagstyper lig hinanden, vil man derfor ikke få et retvisende billede og dermed kunne nå til fejlagtige konklusioner.

Domstolsstyrelsen har siden efteråret 2019 leveret en række statistiske oplysninger til Justitia og har i øvrigt stillet sig til rådighed for drøftelser om sagsudviklingen og produktiviteten ved domstolene med henblik på at sikre et retvisende fagligt grundlag for Justitias analysearbejde.

Det er et vigtigt fokus for Domstolsstyrelsen at afdække brugerens behov, og erhvervslivet er vigtige brugere af domstolene. Vi arbejder tæt sammen med retterne om at reducere ventetiderne i alle sager, også de civile, men det er en udfordring, fordi der er et stort sagspres bl.a. som følge af en markant stigning i antallet af straffesager i 2018 og 2019. Hertil kommer, at der i den seneste årrække har været en række længerevarende sager om for eksempel økonomisk kriminalitet etc. som led i oprydningen efter finanskrisen. Nedlukningen af domstolene som følge af Covid-19 har desuden medført en sagsophobning, og der må forventes længere sagsbehandlingstider den kommende tid. Domstolene har iværksat en række tiltag for at håndtere dette.

Domstolsstyrelsen ser desuden frem til Retsplejerådets undersøgelse af årsagerne til faldet i antallet af civile sager ved domstolene og eventuelle forslag.”